

A 100 DOLLÁR FELETT A BRENT

SZŰKÜLŐ A STRATÉGIAI TARTALÉKOK

Forrás: Free Press Journal

A Brent ára szeptemberben ismét átlépte a hordónkénti 100 dolláros határt, miközben a közel-keleti konfliktus és a kulcsfontosságú tengeri útvonalak bizonytalansága továbbra is jelentős kockázatot jelent a globális olajellátásra. Szeptember 11-én a Brent 106 dollár körül kereskedett, több mint 10 százalékkal magasabban az egy héttel korábbi szintnél. **A drágulás mögött elsősorban nem a kereslet erősödése, hanem a kínálati bizonytalanság áll:** az IEA augusztusi jelentése szerint júliusban a globális olajkínálat még mindig napi 6,3 millió hordóval maradt el az egy évvel korábbtól, miközben 8,3 millió hordónyi öbölmenti kitermelés továbbra sem állt helyre. ([IEA](#), [Reuters](#))

Az áremelkedésnek van azonban egy kevésbé látványos dimenziója is. **A nagy importőrök** korábban stratégiai készleteik felszabadításával további hordókat tudtak a piacra juttatni, ezzel **mérsékelve a hirtelen kínálati sokkok árhatását**. Ez a lehetőség ma is rendelkezésre áll, de a három legnagyobb tartalékkal rendelkező fogyasztó helyzete jelentősen eltér egymástól. Az

Egyesült Államok stratégiai olajtartaléka szeptember 4-én mindössze 285,36 millió hordó volt, szemben a 2025 végi mintegy 413 millióval. Az amerikai készlet így nemcsak történelmileg alacsony szinten áll, hanem az idei közel-keleti válság során is jelentősen tovább csökkent – rekordalacsony szintig. ([EIA – Strategic Petroleum Reserve](#), [EIA – Global Energy Security Data](#))

Kína jóval nagyobb biztonsági pufferrel rendelkezhet. Az EIA becslése szerint 2026 második negyedévében mintegy 1,49 milliárd hordónyi kínai stratégiai olajkészlet állhatott rendelkezésre, amivel az ország messze megelőzte az Egyesült Államokat és Japánt. A számot óvatosan kell kezelni, mivel Peking nem közöl az amerikaihoz hasonló, folyamatos és teljes körű adatokat stratégiai készleteiről. A kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal is külön jelzi, hogy saját készletstatisztikája vállalati, kereskedelmi és fogyasztói készleteket is tartalmaz. **Kína tehát jelentős tartalékokkal rendelkezik, azok pontos nagysága és ténylegesen mozgósítható része kevésbé átlátható.** ([Kínai Nemzeti Statisztikai Hivatal](#), [EIA – Global Energy Security Data](#))

Japán példája már azt mutatja, milyen gyorsan szűkülhet ez a biztonsági puffer egy elhúzódó válság idején. A japán Gazdasági, Kereskedelmi és Ipari Minisztérium márciusban 15 napnyi magánkészlet felhasználását és körülbelül egyhavi állami készlet felszabadítását indította el, majd májusban további mintegy húsz napnyi állami tartalékot tett elérhetővé. Az EIA becslése szerint Japán stratégiai készlete a 2025 végi 263 millió hordóról a második negyedévre 187

millió hordóra csökkent. Tokió júniusra már az alternatív beszerzések növelésével igyekezett elkerülni az állami készletek további felhasználását. ([Japán Gazdasági, Kereskedelmi és Ipari Minisztérium](#), [EIA – Global Energy Security Data](#))

A stratégiai olajtartalékok elsődleges feladata nem egy meghatározott világpiaci ár fenntartása, hanem a súlyos ellátási zavarok áthidalása. Piacra engedésük mégis közvetlenül növeli a rendelkezésre álló kínálatot, és ezzel rövid távon fékezheti az áremelkedést. Az IEA 32 tagállama márciusban történetének legnagyobb összehangolt beavatkozásáról döntött, és 400 millió hordónyi véstartalék felszabadítását jelentette be. A globális megfigyelt olajkészletek ennek ellenére július végére 410 millió hordóval csökkentek a háború kezdete óta. **A stratégiai tartalék tehát időt vásárolhat, de a kieső fizikai kínálatot tartósan nem képes helyettesíteni.** ([IEA – stratégiai készletek felszabadítása](#), [IEA – Oil Market Report](#))

A világpiaci drágulás az orosz olaj árát is gyorsan felfelé húzta. Az Urals ára az év közepén még jelentősen visszaesett: az orosz Szövetségi Adószolgálat hivatalos adatai szerint átlagára a májusi 86,52 dollárról júliusra 59,02 dollárra esett hordónként. Augusztusban azonban már fordulat következett: az Urals havi átlagára 67,11 dollárra emelkedett, ami 13,7 százalékos drágulást jelentett júliushoz képest. Szeptember elején az ár ismét 80 dollár fölé került. A közel-keleti kínálat szűkülése közben az ázsiai vásárlók számára felértékelődtek az alternatív források: Kína növelte egyes orosz olajfajták vásárlását, miközben **az ESPO (*East Siberia–Pacific Ocean*) orosz nyersolajfajta novemberi szállításai már az ICE Brenthez képest is 12 dolláros prémiummal cseréltek gazdát.** A magasabb világpiaci árszint így Oroszország számára részben ellensúlyozhatja a kitermelés visszaeséséből és az energetikai infrastruktúrát érő támadásokból eredő veszteségeket. ([Orosz Szövetségi Adószolgálat](#), [Reuters](#), [Reuters](#))

A 100 dollár fölé emelkedő Brent ezért nem pusztán egy újabb geopolitikai árkilengés. Az Egyesült Államok és Japán tartalékainak csökkenése arra utal, hogy **a világ legnagyobb fogyasztóinak egyik legfontosabb válságkezelési eszköze fokozatosan veszít mozgásteréből,** miközben Kína jelentős, de kevésbé átlátható tartalékokkal rendelkezik. Ha a közel-keleti kínálati zavar elhúzódik, újabb készletfelszabadításokkal továbbra is lehet időt nyerni, de **minél tovább tart a válság, annál nehezebb lesz stratégiai készletekkel fékezni a fizikai kínálat szűküléséből eredő árnyomást.**